

Drage čitateljice i čitatelji,

zadovoljstvo nam je pozdraviti vas i u sedmom broju elektroničkog biltena **Informacijskog centra Europe Direct Sisak**.

Sedmi broj elektroničkog biltena pravi je ljetni, s lipanjskim i srpanjskim vijestima i temom broja, održivom poljoprivredom. Kako Europska unija razmišlja o održivom razvoju, kakvo je stanje planete i što svatko od nas može učiniti za dobrobit planete možete pročitati u tekstovima koje donosi ovaj broj.

Nadamo se da dobro podnosite vrućine, da uspijevate uživati u ljetu i želimo Vam da u ovom broju biltena nađete korisne i zabavne sadržaje koji će obogatiti ljetu!

I dalje nastojimo temeljito i objektivno informirati europske građanke i građane koji žive na području Sisačko-moslavačke županije o pravima i mogućnostima koje im se nude nakon ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju, ali i prilike koje mogu iskoristiti kako bi im svakodnevica na području Sisačko-moslavačke županije predstavljala kvalitetno i poticajno okruženje za život.

E-bilten omogućava informiranje i van radnog vremena Informacijskog centra Europe Direct Sisak te je dostupan na internetskoj stranici Centra.

Informacijski centar **EUROPE DIRECT** Sisak

EDIC Sisak dio je informacijske mreže Europe Direct, jednog od glavnih sredstava Europske unije za informiranje europskih građana i promicanje građanskog sudjelovanja na lokalnoj i regionalnoj razini.

Informacijski centri predstavljaju mjesta komunikacije svih institucija EU s javnošću i suradnje s drugim aktivnim partnerima u informiranju te svojim radom dopunjuju i podupiru rad predstavništva Europske komisije i ureda za informiranje Europskog parlamenta na lokalnoj i regionalnoj razini u zemljama članicama EU.

U sklopu Informacijskog centra Europe Direct Sisak:

- Odgovaramo na vaša pitanja
- Osvještavamo i upoznajemo građane s mogućnostima unutar EU
- Olakšavamo komunikaciju s tijelima i institucijama EU
- Omogućavamo iznošenje i razmjenu stavova o svim područjima djelovanja EU
- Organiziramo predavanja i radionice za građane i građanke koje potiču na izravno sudjelovanje u životu zajednice

- Obilježavamo važne datume i događanja vezana uz EU na lokalnoj i regionalnoj razini
- Potičemo kreativnost

Za više informacija i odgovore na pitanja Europskoj uniji posjetite internetske stranice

[središnje informacijske mreže Europe Direct](#) ili

nazovite na broj 00 800 67 89 10 11.

RADNO VRIJEME INFORMACIJSKOG CENTRA EUROPE DIRECT SISAK

EDIC Sisak je za korisnike tijekom srpnja otvoren:

ponedjeljkom i srijedom od 9 do 13:30

utorkom i četvrtkom od 12 do 15:30

petkom od 9 do 13 sati

Informacijski centar će biti zatvoren od 27.7. do 15.8.2015. radi korištenja godišnjeg odmora. Već od ponedjeljka, 17. 8. bit će otvoren svakodnevno od 9 do 13 sati.

KONTAKT

Osim posjeta Centru, smještenom u prostoru Narodne knjižnice i čitaonice Vlado Gotovac Sisak na adresi Rimska bb, Sisak, do informacija možete doći putem internetskih stranica www.edicsisak.eu, e-pošte edicsisak@simora.hr, na broj telefona +385 (0)44 544 204 i faksa +385 (0)44 544 206 te praćenjem društvenih mreža [Facebook](#) i [Twitter](#).

Održivost – zalog za budućnost

Prva međunarodna definicija “održivog razvoja” zabilježena je 1987. u završnom dokumentu UN-a, “Naša zajednička budućnost”, u kojemu je rečeno kako razvoj koji će imati budućnost podrazumijeva da sadašnja generacija zadovolji svoje potrebe na način da ne ugrožava mogućnost budućih generacija da i one zadovolje svoje potrebe.

Tri su komponente održivog razvoja: ekonomska, socijalna i ekološka komponenta i bitno je da su one u ravnoteži budući da jačanjem i prevladavanjem bilo koje od tri komponente slabe ostale dvije. Naš planet se nalazi u ravnoteži, a mi to stanje ravnoteže moramo samo podržati.

Održiva eksploatacija posebno je važna za sirovine koje se sporo obnavljaju, poput nafte i plina, eksploatacija prašuma, iskorištenje ugljena, iskorištenje radioaktivnih ruda. Mi smo već danas potrošili sirovine budućih generacija tako da moramo radikalno promijeniti način razmišljanja, način proizvodnje, ali i potrošnje dobara i usluga.

Kod održivog razvoja vrlo je bitno voditi računa i o racionalnoj upotrebi pitke vode u domaćinstvu i industriji pa temelji razvoja naše civilizacije trebaju biti ekološka poljoprivreda i neškodljiva

industrija, ali u ravnopravnoj ulozi s proizvodnjom energije iz obnovljivih izvora te promet održivim prijevoznim sredstvima.

Održivi razvoj podrazumijeva i jedan poseban način življenja svakog od nas. Umjereno korištenje mesnih proizvoda, racionalna upotreba pitke vode u domaćinstvu, kupovina domaćih, a ne uvoznih proizvoda, minimiziranje kupljene ambalaže, isključivanje “stand-by” modusa za električne uređaje prilikom odlaska na spavanje, korištenje štedne rasvjete, korištenje javnog prijevoza ili pješčenje umjesto vožnje automobilom...

U zadnjih 200 godina potrošili smo resurse budućih generacija, doveli zemlju do globalnog zagrijavanja i prouzročili efekt staklenika. Klima se na planetu poremetila.

ODRŽIVA PREHRANA – zato što smo Zemlju naslijedili od naših potomaka

Dvadeseto stoljeće bilo je doba izuzetno velikog napretka u svim područjima znanosti. Ovaj napredak u razumijevanju svijeta, u znanjima i tehnikama donio je veoma velike promjene u naše živote. Energetski visokovrijedna hrana danas je dostupnija nego ikad u povijesti čovječanstva i velikoj većini ljudi više nije problem zadovoljiti osnovne potrebe za unosom kalorija već kako jesti kvalitetno po prihvatljivoj cijeni.

Iako je u vrijeme visokih troškova života vjerojatno nezahvalno govoriti o tome da je hrana danas dostupna i jeftina, činjenica je da je to upravo tako. Ne tako davno, prije svega jedan do dva naraštaja meso se jelo jedanput do dva puta tjedno. Prehrana se puno više zasnivala na povrću i žitaricama. Iz današnje perspektive se takva prehrana čini zdravom, no zapravo je bila manjkava po pitanju dostupnosti hranjiva i energetske vrijednosti. Zanimljivo je da su ljudi danas viši oko jedanaest centimetara nego krajem devetnaestog stoljeća. Podatak koji se objašnjava upravo kvalitetnijom prehranom i zdravstvom.

Poljoprivredni proizvodi dostupni današnjem prosječnom kupcu proizvedeni su znatno drugačijim načinom nego prije sto godina. I ne samo to, kemijski sastav i okus također su često drugačiji. Sve je to rezultat promjena u načinu uzgoja životinja i bilja, ali i u onome što ne vidimo, u samim životinjama i biljkama koje uzgajamo. Sorte i pasmine koje su danas u uzgoju plod su dugogodišnje selekcije (uglavnom na prinos). U usporedbi sa starima često daju gotovo nevjerojatne rezultate. Pilići su utovljeni već za tri mjeseca, pšenica za kruh je puno kvalitetnija.

I sve to ima svoju cijenu. Velika većina kulturnog bilja danas se uzgaja na velikim površinama upotrebom mehanizacije, industrijskih gnojiva i sredstava za zaštitu bilja. Na prvi pogled plodne zelene površine, zapravo su zelene pustinje na kojima je bogatstvo životne raznolikosti zamijenila jedna poljoprivredna kultura i svega mali broj vrsta živih organizama koji su se uspjeli prilagoditi životu u zelenoj pustinji. Cijeli proces puno više slični industrijskoj proizvodnji nego poljoprivredi naših starih.

Ciljana selekcija na prinos često je stvarala sorte osjetljive na bolesti dok se uzgojem u monokulturi problem još i povećao. Kada ovome dodamo još i štete koje nanose štetnici i korovi, isplativost ovakvog uzgoja vrlo lako može doći u pitanje. Jednostavan i jeftin odgovor pružila je kemijska industrija. U početku je intenzivna kemijska zaštita davala izuzetno dobre rezultate. Bolesti i štetnici su nakratko postali znatno manji problem, a glasovi onih koji su upozoravali da prevelika i neselektivna primjena pesticida

može imati izrazito nepovoljan utjecaj na okoliš, ali i zdravlje ljudi, u doba opće vjere u moć kemije nisu dopirali daleko.

Drastičan primjer ovakvog pristupa danas vidimo na ostacima Aralskog jezera. Dugogodišnji uzgoj pamuka na velikim površinama uz navodnjavanje i prekomjernu upotrebu pesticida isušio je jezero i zatrovao okoliš. Od onog što je nekoć bilo četvrto po veličini jezero na svijetu ostali su samo žalosni ostaci. Isušeno dno nekadašnjeg jezera danas je pustinja puna ostataka pesticida, a bolesti dišnih puteva i deformacije novorođenčadi, svakodnevnica su ljudi koji tamo žive.

Nije samo problem onečišćenja okoliša uzrokovao potrebu za promjenom pristupa. Intenzivan uzgoj uz prekomjernu primjenu kemijskih sredstava vremenom dovodi do cijelog niza problema. Suzbijemo li, na primjer u voćnjaku sve kukce, i štetne i korisne, štetni će se kukci u odsustvu svojih prirodnih neprijatelja ponovo brzo namnožiti. Jedino rješenje tada je ponovljeno suzbijanje. Ovakav pristup funkcionira (i znatno zagađuje okoliš) sve dok štetnici ne postanu otporni na suzbijanje, a kako je prilagodljivost u samoj biti svih živih organizama, na pojavu otpornosti u pravilu ne treba čekati dugo.

Ovakav uzgoj vremenom postaje neisplativ.

Ovo je samo prikaz jednog od mnogih problema s kojima se intenzivna poljoprivreda, usredotočena na postizanje visokog profita, suočava. Danas sve češće govorimo o potrebi održive poljoprivrede. Poljoprivredna praksa ne bi smjela trajno narušavati kvalitetu tla i zagađivati okoliš. Čak i više od toga, trebala bi uzgajanim životinjama pružiti minimum kvalitete životnih uvjeta, a poljoprivrednicima omogućiti bolje uvjete života.

Hrvatska i održivi razvoj

Stvari se polako i kod nas mijenjaju na bolje. Država izravno potiče „zelenije“ pristupe poljoprivredi. Za dobivanje subvencija na natječajima poljoprivrednici dio ulaganja moraju uložiti u obnovljive izvore energije ili strojeve koji će omogućiti bolje upravljanje tlom i vodom. Poljoprivrednici se u zaštiti bilja sve više oslanjaju na dobru praksu i upotrebu nekemijskih sredstava. Sve se više proizvođača bavi integriranom i ekološkom poljoprivredom.

Usredotočenost poljoprivrednih proizvođača i prehrambene industrije ne

ograničen broj najprofitabilnijih biljnih i životinjskih vrsta nužno je uzrokovala smanjenje raznolikosti hrane. Velika većina industrijski prerađene hrane koju nalazimo na policama u trgovinama napravljena je od svega nekoliko biljnih vrsta i obogaćena dodatnim aromama. Prirodna želja ljudi za slatkim, slanim i masnoćom uzrokovala je da takvi proizvodi često sadrže prevelike količine šećera, soli i masnoća, a učestala prehrana takvom hranom sve češće šteti zdravlju. Paradoksalno je da upravo ono što je našim starima u prehrani nedostajalo, danas zbog prevelike konzumacije uzrokuje bolesti i često skraćuje živote. Stoga danas također možemo govoriti o potrebi za održivom prehranom.

U doba užurbanog životnog stila često je teško paziti na izbor hrane, no imamo li na umu nekoliko osnovnih pravila i pokušamo li ih se držati, možemo učiniti puno za svoje zdravlje. Općenito, preporučljivo je jesti što manje unaprijed obrađene hrane, izbjegavati prekomjeren unos masnoća i soli, i što je osobito važno, šećera koji je često znatno prisutan upravo u prerađenim prehrambenim proizvodima.

Odgovornost je prije svega na nama samima. Posjetite s vremena na vrijeme tržnicu, zavirite u trgovini na police s povrćem. Već i male razlike u navikama, dugoročno mogu donijeti velike prednosti. Uz zadržavanje dobre mjere u izboru namirnica, nije teško jesti ukusno i zdravo.

Druženje s građanima i građankama Siska

U sklopu promocije EDIC-a Sisak, 20. srpnja je održano druženje s građanima i građankama tijekom kojega se zainteresiranim građanima dala mogućnost da predstavnice Informacijskog centra pitaju što ih zanima o Europskoj uniji te da se informiraju o mogućnostima koje im Europska unija pruža. Tijekom višesatnog druženja najviše se razgovaralo o poljoprivredi, zdravstvu, zapošljavanju i školovanju, a građani su pokazali i svoja znanja u brzim kvizovima s temama Europske unije te tako osvojili promotivne

materijale: olovke i blokove EDIC-a Sisak. Naši sugovornici su pohvalili rad Informacijskog centra, što nam je dalo još veći polet u aktivnostima našeg centra.

Održan seminar Održiva poljoprivreda – zato što smo Zemlju naslijedili od naših potomaka

Informacijski centar Europe Direct Sisak organizirao je seminar Održiva poljoprivreda – zato što smo Zemlju naslijedili od naših potomaka

Seminar održan 22. srpnja bio je namijenjen poljoprivrednicima, ekološkim proizvođačima hrane i onima koji će to tek postati, a sadržaj ovoga predavanja u tome im je i pomogao.

Na seminaru su obrađene teme s područja ekološke poljoprivrede, a zainteresiranima je predavač Hrvoje Ivanušić, dipl. inž. agronomije govorio i o potporama iz fonda ruralnog razvoja te mogućnostima poboljšanja prodaje, primjerima dobre prakse iz Hrvatske i izozemstva te o projektu "Kupujmo lokalno".

Cilj seminara bio je osvještavanje sudionika o važnosti održivog razvoja i mogućnostima odgovorne proizvodnje hrane na području Sisačko-moslavačke županije.

Održana kreativna radionica Ukrasi, posadi, uzgoji

Informacijski centar Europe Direct Sisak organizirao je kreativnu radionicu "Ukrasi, posadi, uzgoji", povodom svjetske izložbe "Nahraniti planet - energija za život". Radionica je održana 22. srpnja 2015. godine, u nastavku seminara o održivom razvoju te je na taj način zaokružena ova tematska cjelina.

Cilj radionice bio je omogućiti sudionicima radionice da kroz praktičan i kreativan rad razviju svijest o mogućnostima kojima pojedinac može sudjelovati u ostvarenju koncepta održivog razvoja i održive prehrane na lokalnoj i regionalnoj razini.

Sudionici radionice obojali su posude od terakote bojom za školske ploče i u njih posijali i posadili začinsko i ukrasno bilje. Školskom kredom su ukasili teglice i označili što je u kojoj. Radionica je od strane polaznika ocijenjena uspješnom.

EUROPE DIRECT SISAK

Elektronički bilten je informativnog karaktera te predstavlja jedno od sredstava informiranja u okviru djelatnosti Informacijskog centra Europe Direct Sisak.

Za sadržaj biltena je odgovoran isključivo EDIC Sisak te on ne odražava bezuvjetno službene stavove Europske unije i Predstavništva Europske komisije u Republici Hrvatskoj.

Bilten možete preuzeti na internetskoj stranici Centra:

www.edicisak.eu

Izradu biltena sufinancirala je Europska unija.

Informacijski centar Europe Direct Sisak

Radno vrijeme: ponedjeljak – petak
9:00 – 13:00

Rimska bb, Sisak (prostor Narodne knjižnice i
čitaonice Vlado Gotovac Sisak)

T: +385 44 544 204 F: +385 44 544 206

e-pošta: edicisak@simora.hr
www.edicisak.eu

[FACEBOOK.com/EuropeDirectSisak](https://www.facebook.com/EuropeDirectSisak)
[TWITTER.com/EDICSisak](https://twitter.com/EDICSisak)